

dr hab. Anna Perkowska-Klejman, prof. APS

Akademia Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie

Zmierzyć niemierzalne – możliwości oceny refleksyjności w edukacji

Abstrakt

O edukacji na poziomie wyższym można powiedzieć, że jest dostępna i globalna. Jednocześnie dość powszechne są stanowiska podające w wątpliwość wiedzę i umiejętności wynoszone przez absolwentów z akademii i uniwersytetów. Sytuacja nadmiaru i przeszacowania wartości studiów wyższych rodzi pytania o możliwe drogi dalszego rozwoju edukacji. Wśród możliwych odpowiedzi pojawia się zagadnienie refleksyjności, której OECD nadała miano „serca kompetencji kluczowych”.

W prezentowanych badaniach refleksyjność została zdefiniowana jako auto-odniesienie do własnego uczenia i studiowania. Jest ona starannym, pogłębionym, uświadomionym namysłem nad posiadaną wiedzą, przekonaniami, procesami poznawczymi i innymi doświadczeniami edukacyjnymi.

Celem wystąpienia będzie ukazanie refleksyjności w perspektywie procesu edukacji w szkole wyższej, a także ukazanie edukacyjnych, rodzinnych i społecznych uwarunkowań refleksyjności badanych studentów oraz ujawnienie konsekwencji wynikających z analizy refleksyjności i znaczeń, jakie jej nadano, dla edukacji na poziomie wyższym.

Podstawami teoretycznymi badań były: teoria transformacyjnego uczenia się Jacka Mezirowa (2000, 1997, 1991) epistemologiczny model refleksji Baxter Magoldy (2004, 1999), koncepcja edukacji refleksyjnej Jeromy'ego Brunera (2006) oraz koncepcja refleksyjnej praktyki (np. Schön, 1983, 1987; Lawrence-Wilkes i Ashmore, 2014). Wyniki studiów przybliżają między innymi do rozwiązania następujących kwestii: W jakim zakresie studenci wykazują umiejętność nieschematycznego myślenia? Czy potrafią selekcjonować wiedzę? Czy wraz z osiągnięciem kolejnych poziomów studiów te zdolności są rozwijane?

Tematyka wystąpienia wpisuje się w zagadnienie diagnoz edukacyjnych w pracy zawodowej i uczeniu się przez całe życie, a ściślej: w ocenianie osiągnięć studentów na uczelniach wyższych.